

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/90/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6924204410
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Bebčák
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2025:6924204410.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Bebčáka, členiek senátu JUDr. Martiny Nemravovej a JUDr. Miroslavy Korbašovej, v právnej veci navrhovateľky: A. B. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXXX, D. A., zast. JUDr. Róbertom Lakatošom, advokátom, so sídlom Daxnerova 5, Rimavská Sobota, proti osobe povinnej platiť výživné (otec): E. F. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXXX, D. A., zast. JUDr. Jánom Čipkom, advokátom, so sídlom Partizánska 197, Hnúšťa, o návrhu navrhovateľky na zvýšenie výživného na plnoleté dieťa, o odvolaní navrhovateľky a osoby povinnej platiť výživné proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 10Pc/3/2024-181 zo dňa 04.03.2025, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 10Pc/3/2024-181 zo dňa 04.03.2025
z r u š u j e a v r a c i a vec okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Odvolaním navrhovateľky a odvolaním otca napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že: I. Súd mení rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 2P/236/2019-61 zo dňa 27. 11. 2019 v časti o výživnom tak, že osoba povinná platiť výživné E. F. B., nar. XX. XX. XXXX je povinný prispievať na výživu navrhovateľky A. B. B., nar. XX. XX. XXXX zvýšeným výživným zo sumy 300 EUR mesačne na sumu 370 EUR mesačne, a to vždy do 20. dňa v mesiaci vopred do rúk navrhovateľky, počnúc dňom 22. 10. 2024. II. Zročné výživné za obdobie od 22. 10. 2024 do 28. 02. 2025 vo výške 303 EUR je otec povinný uhradiť spolu s bežným výživným do 30. 04. 2025. III. V zostávajúcej časti súd návrh navrhovateľky zamietá. IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení poukázal na návrh, ktorým sa navrhovateľka domáhala zvýšenia výživného zo sumy 300 € mesačne na sumu 550 € mesačne. Návrh odôvodnila tým, že uplynutím značnej doby od poslednej úpravy výživného a zmenou pomerov spočívajúcou jednak vo všeobecnom raste životných nákladov, ako aj v okolnosti, že v súčasnosti navštevuje vysokú školu mimo miesta svojho bydliska, nastali dôvody na zmenu výšky vyživovacej povinnosti povinného. V súčasnosti je riadnou študentkou druhého ročníka vysokej školy, býva na internáte, inak žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou. Poukázala na skutočnosť, že v prípade náhodných výdavkov a nevyhnutnej potreby finančných prostriedkov zvykne osloviť obidvoch svojich rodičov s tým, že zo strany matky sú jej peniaze poskytované bezproblémovo, avšak keď požiada o finančnú výpomoc zo strany otca, tak jej poskytnuté peniaze strhne z najbližšieho výživného.

3. Otec ako osoba, ktorá je povinná platiť výživné, s návrhom nesúhlasil. Poukázal na skutočnosť, že navrhovaná výška výživného nie je dôvodná, nerešpektuje ustanovenia Zákona o rodine o potrebách oprávnenej osoby a o možnostiach povinnej osoby a návrh navrhol zamietnuť. Zdôraznil, že doterajšia výška výživného zo strany otca, s prihliadnutím na vyživovacu povinnosť matky, je dostatočná a uspokojuje odôvodnené potreby navrhovateľky, pričom v súčasných možnostiach povinného nie je platiť vyššie výživné.

4. Po vykonanom dokazovaní okresný súd návrhu na zvýšenie výživného vyhovel a rozhodol o zvýšení výživného na sumu 370 € mesačne, ktorú považoval za primeranú na zabezpečenie súčasných životných potrieb navrhovateľky, pričom vychádzal aj zo zásady, že na preukázateľných zvýšených výdavkoch sa musia podieľať obidvaja rodičia, inak by zvýšenými výdavkami bol zaťažený len jeden rodič. V zostávajúcej časti súd návrh navrhovateľky ako nedôvodný zamietol. Od posledného rozhodovania o výživnom došlo k podstatnej zmene pomerov na strane navrhovateľky, ktorá v tom čase navštevovala 1. ročník gymnázia a v súčasnosti je študentkou 2. ročníka vysokej školy. V uvedenom období vývoja navrhovateľky došlo k nárastu výdavkov spojených so štúdiom, predovšetkým nákup študijnej literatúry cca 200 €. Navrhovateľka študuje mimo miesta svojho bydliska, býva na študentskom internáte, kde má mesačné výdavky na ubytovanie v sume 122 €. Týždenne cestuje z miesta svojho bydliska do B. a späť, čo mesačne predstavuje cca sumu 128 €, pričom sama si zabezpečuje stravovanie. Výživné zahŕňa okrem existenčných potrieb, stravy, ošatenia, obuvi aj náklady na bývanie a ďalšie výdavky spojené s potrebami navrhovateľky. K podstatnej zmene pomerov došlo aj na strane otca, jeho priemerný mesačný príjem v čase posledného rozhodovania o výživnom dosahoval sumu cca 1600 € a v súčasnosti sa zvýšil a činí 2346 €. Žije v spoločnej domácnosti s družkou, ktorá nepracuje. Otcovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k mal. B. B., nar. XX. XX. XXXX, a zvýšené výdavky v súvislosti s jej zdravotnými problémami. Okresný súd zobral do úvahy aj dĺžku doby, ktorá uplynula od posledného rozhodnutia o výživnom, a celkový nárast životných nákladov. Vzhľadom na preukázaný príjem otca, komplexné zhodnotenie jeho zárobkových schopností a možností a odôvodnené potreby dieťaťa, ktoré sú korigované schopnosťami a možnosťami otca, bola otcovi uložená povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky zvýšeným výživným v sume 370 € mesačne. Zročné výživné za obdobie od 22. 10. 2024 do 28. 02. 2025 vo výške 303 € je otec povinný uhradiť spolu s bežným výživným do 30. 04. 2025. Týmto rozsudkom dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota, sp. zn. 2P/236/2019-61 zo dňa 27. 11. 2019. O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Proti rozsudku do všetkých jeho výrokov podala navrhovateľka odvolanie, v ktorom uviedla, že z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že výživné malo byť naposledy určené rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 2P/236/2019-61 zo dňa 27.11.2019, čo však nie je pravda, pretože posledným súdnym rozhodnutím, ktorým boli upravované rodičovské práva a povinnosti, bol rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 7P/259/2019 zo dňa 21.01.2020. V odvolaní nesúhlasila s vyhodnotením príjmových pomerov povinného v čase posledného rozhodovania o jeho vyživovacej povinnosti, keďže v čase posledného rozhodovania sám uviedol, že jeho čistý mesačný príjem je okolo 1.400,- €. Súčasný príjem povinného je podľa potvrdenia o príjme 2.486,66 € vrátane daňového bonusu a okrem toho má príjem z prenájmu dvoch garáží. V konaní deklarovala zmenu pomerov na svojej strane aj zmenu pomerov na strane povinného. Tieto zmeny súd prvej inštancie nie dostatočným spôsobom vyhodnotil. Uviedla, že na akékoľvek mimoriadne výdavky sú jej finančné prostriedky poskytované výlučne zo strany matky a starej matky. Keď vo finančnej tiesni požiadala povinného o peniaze, tak poskytnutú sumu strhol z výživného za nasledujúci mesiac. Navrhovateľka ďalej spochybnila dôvodnosť niektorých výdavkov povinného, napr. splátky za spotrebiteľské úvery a splácanie osobného motorového vozidla. Súd prvej inštancie v konaní nezisťoval majetkové pomery povinného, ktorému z doposiaľ nevyporiadaného BSM patrí viacero nehnuteľností. Je toho názoru, že odôvodnenie rozhodnutia trpí takými nedostatkami, ktoré odôvodňujú záver o existencii tzv. inej vady konania a taktiež súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Navrhla napadnutý rozsudok zmeniť tak, že vyživovacia povinnosť bude zvýšená aspoň na sumu 500,- € mesačne.

6. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie tiež otec, ktorý rovnako uviedol, že posledným rozhodnutím súdu, ktorým bola upravovaná výška výživného, bol rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp.zn. 7P/259/2019 z 21.1.2020. Nesúhlasil s tvrdením súdu prvej inštancie, že jeho mesačný príjem činí 2.346,- €. Poukázal na výplatné pásky s tým, že suma 5.000 € predstavuje jednorazový príspevok, ktorý bol určený pri zotrvaní v policajnom zbore na dobu 3 rokov, a v prípade odídenia do výsluhového dôchodku pred touto lehotou sa vracia. Mesačný príjem za posledný polrok 2024 je od 2.050,64 € do 2.128,40 € aj s daňovým bonusom vo výške 140 €. Od januára 2025 je daňový bonus pre dieťa do 15 rokov maximálne 100 €, avšak vzhľadom na svoj príjem nárok na plnú sumu daňového bonusu nemá. Spochybnil sumu výdavkov navrhovateľky na cestovné autobusom, keďže dcéra by

mohla bezplatne cestovať vlakom, tiež výdavky na internát a stravu v letných mesiacoch, ako aj ceny stravného uplatnené navrhovateľkou. Preto sumu výdavkov 743,- € považuje za nadštandardnú. Okresný súd sa nevysporiadal ani s jeho výdavkami, ktoré preukázal vo výške 1.901,22 €. Rozhodujúce je, či zvýšenie výživného o akúkoľvek sumu nie je v rozpore s dobrými mravmi. Dcéra totiž podala 9.1.2025 návrh na začatie exekučného konania za údajne zameškané výživné splatné 20.12.2024 a na pojednávaní 11.2.2025 vôbec neuviedla, že takýto návrh na začatie exekučného konania bol podaný. Zistil to až potom, ako mu boli zablokované účty v bankách. Návrh na začatie exekučného konania bol pritom bezdôvodný. Svoju vyživovaciu povinnosť si uvedomuje, avšak pri jednoduchom matematickom výpočte nákladov dcéry a nákladov jeho rodiny je suma 370,- € sumou, ktorá nezodpovedá zásadám Zákona o rodine. Odôvodnenie rozsudku nezodpovedá ustanoveniu § 220 ods. 2 CSP. Povinný žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že návrh na zvýšenie výživného na plnoleté dieťa zamietne.

7. Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu povinného uviedla, že súd prvej inštancie správne vypočítal, že čistý mesačný príjem povinného predstavuje po zohľadnení daňového bonusu sumu 2.486,- € mesačne. Navrhovateľka dostatočne vysvetlila, prečo cestuje do školy autobusom a nie vlakom. Z D. A. do B. priame vlakové spojenie nie je, a preto treba 3-krát prestupovať, čo je časovo oveľa náročnejšie ako priamy autobusový spoj a pre mladú ženu aj nebezpečnejšie. Je nesporné, že počas letných prázdnin neplatí za ubytovanie na internáte a nemusí vynakladať výdavky na cestovné, ale ako mladý človek má právo na kultúrne vyžitie a rekreáciu aj počas leta a výživné by preto malo pokrývať aj náklady spojené s takýmito aktivitami. Jej náklady na stravovanie sú zvýšené v dôsledku toho, že jej organizmus je citlivý na niektoré jedlá a pokiaľ rodičia žili spolu, povinný nemal problém s tým, že niektoré jedlá nekonzumuje. Nesúhlasí s odôvodnenosťou výdavkov povinného, pretože na platbe za byt by sa mala podieľať aj družka povinného, ktorá s ním býva v spoločnej domácnosti. Ďalej namietala výdavky na spotrebiteľský úver, životné poistenie a zálohy na chatu. K rozporu s dobrými mravmi uviedla, že povinný platil výživné na jej účet až do mesiaca november 2024. V mesiaci december 2024 však z neznámeho dôvodu výživné poslal matke poštovým poukazom.

8. Povinný vo vyjadrení uviedol, že odvolanie navrhovateľky nepovažuje za dôvodné. Inflácia, zvýšenie cien a úprava dane z pridanej hodnoty zasiahla aj jeho a jeho súčasnú rodinu. Navrhovateľka nezohľadňuje najmä zvýšené náklady v súvislosti s ťažkým zdravotným postihnutím mladšej dcéry B., ktoré nie je kompenzované žiadnymi peňažnými prostriedkami s výnimkou toho, že jej matka má predĺženú rodičovskú dovolenku. Náklady na voľnočasové aktivity, príležitostné posedenia, návštevy kina, divadla, športové aktivity nezahrnul do svojich výdavkov ani on, keďže zo svojho príjmu takéto voľnočasové aktivity nemôže vykonávať. Návrh, že bude uhrádzať výživné vo výške 400,- €, bol z jeho strany nerozvážny, emocionálne podložený, bez úvah a zhodnotenia súčasnej finančnej situácie. Navrhovateľka však uviedla, že 400,- € nechce a že nech vo veci rozhodne súd. Povinný považuje za nesporné, že sumu 400,- € výživného nie je v jeho schopnostiach a možnostiach platiť. Navrhovateľka je dospelá osoba, a preto je rozumné, aby si finančné prostriedky „na voľnočasové aktivity, príležitostné posedenie so spolužiakmi, návštevy kina, divadla, športové aktivity a podobne“ prípadne aj na úhradu iných nákladov zaobstarala vlastnou aktivitou. Povinný v ďalšom vyjadrení uviedol, že jeho tvrdenia vo vzťahu k príjmu nie sú v rozpore. Nesprávny záver súdu o príjme vo výške 2.346,- € bol jedným z hlavných argumentov a dôvodov, pre ktoré podal odvolanie. Dcéra nepreukázala žiadne ťažkosti v súvislosti s trávením. Trval na tom, aby odvolací súd rozhodol v zmysle jeho odvolania.

9. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a smerovali proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu podľa § 65 CMP s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP), a toto rozhodnutie bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), konštatujúc dôvodnosť podaných odvolaní podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Odvolací súd konštatuje, že odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd zvýšil vyživovaciu povinnosť odporcu (otca) na navrhovateľku zo sumy 300 EUR mesačne na sumu 370 EUR mesačne. V podanom odvolaní navrhovateľka namietala, že okresný súd nedostatočne posúdil zmenu príjmu otca, jeho majetkové pomery a zmenu výdavkov na jej strane. Otec v odvolaní namietal výšku výdavkov navrhovateľky, výšku jeho príjmu ustálenú okresným súdom a výšku svojich výdavkov. Tak

navrhovateľka ako aj otec zhodne namietali označenie rozsudku, ktorým došlo k poslednej úprave výživného.

11. Odvolací súd v prvom rade konštatuje dôvodnosť námietky navrhovateľky a námietky otca ohľadom označenia rozsudku, ku zmene ktorého má dôjsť odvolaniami napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vo výroku I. rozsudku uviedol, že sa mení rozsudok sp. zn. 2P/236/2019-61 zo dňa 27. 11. 2019. Z obsahu spisového materiálu však plynie, že posledným rozsudkom o vyživovacej povinnosti otca voči navrhovateľke bol rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota vo veci rozvodu manželstva a úpravy práv a povinností rodičov k v tom čase maloletej navrhovateľke č. k. 7P/259/2019 - 68 zo dňa 21. januára 2020. Z uvedeného je teda namieste odvolacím súdom konštatovať vecnú nesprávnosť výroku I. rozsudku v časti identifikácie rozsudku, k zmene ktorého má v časti výživného dôjsť.

12. Vo vzťahu k rozhodovaniu o výživnom odvolací súd vo všeobecnosti uvádza, že rozhodnutie o výživnom nie je rozhodnutím nemenným a možno ho zmeniť v zmysle § 78 ods. 1 zákona o rodine v prípade, ak sa zmenia pomery. Citované zákonné ustanovenie vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času však môže nastať zmena pomerov ako na strane detí, tak aj na strane rodičov. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane výživou povinného či oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov podľa § 78 ods. 3 zákona o rodine. Vzhľadom na skutočnosť, že pri zmene rozhodnutia v súvislosti so zmenou pomerov ide o výnimku zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí, ktorá smeruje k právnej istote, vyžaduje sa, aby k vydaniu nového rozhodnutia došlo len vtedy, ak ide o zmenu závažnejšieho charakteru, a teda ak sa táto zmena závažnejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných pomerov, ktoré nastali, s pomermi, z ktorých súd vychádzal pri určení vyživovacej povinnosti. Podľa odvolacieho súdu súd, ktorý rozhoduje o zmene výživného, musí posúdiť komplexne všetky zmeny v pomeroch účastníkov, ku ktorým došlo od predchádzajúcej úpravy, a z toho dôvodu musí i dokazovanie vykonať v plnej šírke, aby mal spoľahlivé poznatky o pomeroch účastníkov.

13. Čo sa týka zmeny pomerov na strane navrhovateľky (dcéry) je odvolací súd názoru, že okresný súd vzhľadom na dobu, ktorá uplynula od posledného rozhodnutia, a vek navrhovateľky vecne správne konštatoval podstatnú zmenu pomerov na jej strane. V čase posledného rozhodnutia o výživnom bola navrhovateľka maloleté dieťa a navštevovala prvý ročník gymnázia, v súčasnej dobe je plnoletá a je študentkou vysokej školy. Potreby dieťaťa v dôsledku jeho veku (oblečenie, obuv, strava, zdravotný stav) ako i v spojení s návštevou vysokej školy sa nesporne zvýšili aj vzhľadom na všeobecný nárast cenovej úrovne. Možno preto konštatovať, že došlo k zmene pomerov na strane dieťaťa. Zmenili sa aj zárobkové pomery na strane otca a otcovi pribudla vyživovacia povinnosť k dcére B..

14. Odvolacie námietky otca smerovali do otázky ustálenia výšky jeho príjmu, výšky jeho výdavkov a výšky výdavkov navrhovateľky. K zmene príjmových pomerov otca odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie vo svojom rozsudku konštatoval, že v čase posledného rozhodovania o výške vyživovacej povinnosti dosahoval otec príjem cca 1600 eur. Navrhovateľka v podanom odvolaní tento záver okresného súdu spochybnila s tým, že podľa vyjadrenia samotného otca v pôvodnom konaní mal otec v čase posledného rozhodovania o vyživovacej povinnosti príjem 1400 eur mesačne. Odvolací súd k tejto otázke konštatuje, že záver súdu prvej inštancie o výške príjmu otca v danom čase 1600 eur mesačne je nepreskúmateľný, keďže okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku neuviedol, na základe čoho k takémuto záveru dospel. Je v tomto smere potrebné poukázať aj na už konštatovaný nedostatok rozsudku okresného súdu, ktorý nesprávne vo výrokovej časti identifikoval posledný rozsudok, ktorým sa o vyživovacej povinnosti rozhodovalo, a preto nie je zrejmé, v porovnaní s ktorým rozsudkom okresný súd zmenu pomerov u otca posudzoval. Posledný rozsudok o vyživovacej povinnosti pritom neobsahoval odôvodnenie, a teda v ňom nie je uvedená výška príjmu otca v danom čase.

15. V odvolacom konaní bola medzi účastníkmi sporná aktuálna výška príjmu otca, ktorú súd prvej inštancie v odvolaní napadnutom rozsudku ustálil sumou 2346 eur. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu konštatuje nesprávnosť záveru súdu prvej inštancie a dôvodnosť odvolacej námietky navrhovateľky v tomto smere. Súd prvej inštancie z dokladov o príjme otca vyvodil záver o výške jeho príjmu bez toho, aby zohľadnil príjem otca v celosti, teda vrátane daňového bonusu. Z potvrdenia o mzde otca zo dňa 18.11.2024 (číslo listu 28 spisu) vyplýva príjem otca za obdobie

dvanástich mesiacov od mesiaca 11/2023 do mesiaca 10/2024 v súhrnnej výške 28159,96 eur a daňový bonus za toto obdobie vo výške 1680 eur. Priemerný mesačný príjem otca za toto obdobie tak zodpovedá čiastke, ktorú v podanom odvolaní uviedla navrhovateľka, teda 2486,66 eur. Pokiaľ otec namieta, že do jeho príjmu bol započítaný aj stabilizačný príspevok vo výške 5000 eur v hrubom, uvádza odvolací súd, že do príjmu povinného z vyživovacej povinnosti je potrebné započítať všetky jeho príjmy bez ohľadu na ich pôvod, teda aj jednorazové či iné odmeny a tiež poberaný daňový bonus. Na zistenie výšky príjmu preto nemá dopad hypotetická námietka otca v tom smere, že pri nesplnení podmienok musí bonus vrátiť. Táto námietka by bola relevantná len v prípade, ak by nastala situácia vrátenia bonusu alebo jeho časti. Otec v podanom odvolaní namieta výšku svojho príjmu v ďalšom období počnúc mesiacom november 2024. K týmto námietkam odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie vychádzal výlučne z dokladov o príjme otca do mesiaca október 2024. Pre rozhodnutie vo veci tak, vychádzajúc z uvedených zhodnotení odvolacieho súdu, bude potrebné doplniť dokazovanie za účelom zistenia aktuálnej výšky príjmu otca.

16. Vo vzťahu k ďalším odvolacím námietkam tak navrhovateľky ako aj otca odvolací súd uvádza, že rozsudok súdu prvej inštancie nedáva odpovede na zásadné relevantné otázky prejednávanej veci. Zvýrazňuje odvolací súd, že podľa ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine sú obidvaja rodičia povinní prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, pričom je potrebné prihliadnuť aj na odôvodnené potreby oprávneného. Platná právna úprava vyživovacej povinnosti rodičov k deťom (§ 62 ods. 1 zákona o rodine) je založená na rovnakom postavení muža (otca) a ženy (matky). Obaja rodičia tak majú povinnosť prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 veta prvá zákona o rodine). Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumejú sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby rodiča, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Subjektívne schopnosti sa však môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne, v príslušnom odbore, vekovej kategórii, dosahované zárobky v danom povolání. Majetkové pomery rodiča umožňujú komplexne posúdiť celkovú situáciu, životnú úroveň rodiča pre potreby výživného, keďže príjmové pomery samej osebe neposkytujú úplný obraz o situácii povinného rodiča. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča je potrebné prihliadnuť aj vtedy, ak sa rodič vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako je potrebné prihliadať aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré rodič na seba berie. Obligatórnym zákonným hľadiskom je tiež osobný výkon starostlivosti o dieťa (§ 62 ods. 4 zákona o rodine). Rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa (§ 75 ods. 1 zákona o rodine), pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá zákona o rodine). Odôvodnené potreby dieťaťa sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu, sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote, výšky eventuálnych vlastných príjmov a pod. Avšak odôvodnené potreby dieťaťa neurčujú len tieto okolnosti, sú bezprostredne ovplyvňované i schopnosťou a možnosťou rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb, nutných pre život kultúrneho človeka. Výživným sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom, tak po stránke fyzickej ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu životných potrieb osoby odkázanej na výživné je rôzny, a to vzhľadom na vek, zdravotný stav, ale aj vzhľadom na nadanie tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a podobne.

17. S prihliadnutím na vyššie uvedené teoretické východiská je odvolací súd názoru, že súd prvej inštancie sa relevantnými otázkami určenia vyživovacej povinnosti dostatočne nezaoberal. Zvýrazňuje odvolací súd, že v rozsudku súdu prvej inštancie nie sú žiadnym spôsobom uvedené a vyhodnotené majetkové a príjmové pomery matky navrhovateľky, ktorá je rovnako ako otec povinná svoju dcéru vyživovať. Pomery matky pritom okresný súd nehodnotil napriek tomu, že právny zástupca otca ešte na pojednávaní dňa 21. januára 2025 navrhoval zabezpečiť potvrdenie o príjme matky za účelom rozhodovania o výške výživného na plnoleté dieťa (číslo listu 118 spisu). V rozsudku chýba nielen ustálenie aktuálnych pomerov matky, ale aj uvedenie pomerov matky v čase predchádzajúceho rozhodovania o výživnom a vyhodnotenie prípadnej zmeny pomerov na strane matky. V rozsudku tiež nie je vyhodnotené, či a v akom rozsahu sa aktuálne matka podieľa na osobnej starostlivosti o

navrhovateľku, a to napriek otcom v konaní uplatnenej námietke, že navrhovateľka nebýva s matkou, ale býva s priateľom. Za nedostatočné možno označiť aj posúdenie výšky a dôvodnosti výdavkov navrhovateľky, keď okresný súd len konštatoval existenciu zvýšených výdavkov na nákup študijnej literatúry, na ubytovanie na internáte, cestovné a stravovanie. Otec pritom už v prvoinštančnom konaní namietal neprimeranú výšku nákladov na stravovanie a tiež náklady na cestovanie autobusom (z dôvodu, že navrhovateľka môže bezplatne cestovať vlakom). Súd prvej inštancie celkové výdavky navrhovateľky nevyčíslil, a preto nie je možné vyhodnotiť, ktoré položky a v akom rozsahu súd prvej inštancie zohľadnil. Nie je zrejmá ani odpoveď na otázku, či náklady na ubytovanie, cestovanie a stravovanie okresný súd zohľadnil len na obdobie školského roka alebo pri hodnotení ich výšky a dôvodnosti ne/započítal aj obdobie prázdnin. Obdobne v odôvodnení úplne absentuje vyčíslenie a posúdenie výdavkov otca aj v kontexte ním tvrdených zvýšených nákladov na starostlivosť o maloletú dcéru B. a absentuje tiež vyhodnotenie námietok navrhovateľky ohľadom dôvodnosti spotrebných úverov otca, jeho nákladov na bývanie (v byte býva spolu s partnerkou), jeho ďalšieho majetku a príjmov z tohto majetku (motorové vozidlá, majetok v nevysporiadanom BSM, nájomné za garáž). Pokiaľ súd prvej inštancie k týmto relevantným skutočnostiam nezaujal žiadne stanovisko, nevytvoril tým pre odvolací súd možnosť prieskumu správnosti jeho záverov. Podľa odvolacieho súdu sú závery súdu prvej inštancie založené na nedostatočnom zistení ako i zdôvodnení rozhodných skutočností. K otcom namietanej otázke rozporu návrhu s dobrými mravmi, uvádza odvolací súd, že nedorozumenia, ktoré vznikli pri platení výživného a vyústili do podania návrhu na exekúciu, nemôžu viesť k záveru o rozpore požiadavky na výživné s dobrými mravmi, keďže zo strany navrhovateľky išlo len o využitie jej zákonných možností na uspokojenie pohľadávky na výživné.

18. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým doložiť jeho správnosť, zároveň je prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Z hľadiska úplnosti odôvodnenia rozsudku sa žiada, aby odôvodnenie obsahovalo najmä stručné a výstižné prednesy účastníkov a ich konečné návrhy, dôkazy, o ktoré súd oprel svoje skutkové zistenia, úvahy, ktorými sa spravoval pri hodnotení dôkazov a skutočností, ktoré mal preukázané, a právne posúdenie zisteného skutkového stavu podľa príslušných zákonných ustanovení. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Súdne rozhodnutie musí byť presvedčivé, z jeho odôvodnenia musia logicky, jasne a zrozumiteľne vyplývať odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s uplatneným nárokom a obranou proti tomuto nároku.

19. S ohľadom na vyššie uvedené závery okresného súdu sa odvolací súd zaoberal otázkou, či má spôsobilý predmet skúmania, a to rozhodnutie súdu prvej inštancie s náležitosťami riadneho odôvodnenia podľa § 220 ods. 2 CSP. Podľa Civilného sporového poriadku nepreskúmateľnosť súdneho rozhodnutia nie je výslovné stanoveným odvolacím dôvodom a nie je ani výslovným dôvodom pre zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 389 ods. 1 CSP). Uvedené však neznamená, že súd prvej inštancie nemusí rešpektovať § 220 ods. 2 CSP o náležitostiach rozhodnutia súdu v časti odôvodnenia a vôbec, resp. dostatočne neodôvodniť svoje rozhodnutie. Nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky riešia otázku spravodlivého súdneho konania vo vzťahu k riadnemu odôvodneniu rozhodnutia a dodržiavaniu § 157 ods. 2 OSP (aktuálne ustanovenie § 220 ods. 2 CSP). Príkladmo a podporne v tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 78/2005 zo dňa 16. marca 2005, podľa ktorého „súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné.“ Ďalej sa odkazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 114/08 z 12. júna 2008, z ktorého rovnako vyplýva, že za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie je treba považovať aj nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, ktorú požiadavku v konaní pred všeobecným súdom stanovuje § 220 ods. 2 CSP. Nadväzne na uvedené možno konštatovať, že pokiaľ súd neodôvodní svoje rozhodnutie s náležitosťami podľa § 220 ods. 2 CSP, poruší právo účastníka na spravodlivý proces. Právo podať odvolanie môže účastník vo svojej veci riadne uplatniť len v takom prípade, pokiaľ rozhodnutie, ktoré odvolaním napáda, obsahuje určité, zrozumiteľné a jasné dôvody, prečo súd vo veci tak rozhodol. Pokiaľ v rozhodnutí súdu nie sú dodržané náležitosti obsahu súdneho rozhodnutia, a to najmä z hľadiska odôvodnenia rozhodnutia súdu, nemá strana konania možnosť, aby uplatnila svoje procesné právo podať odvolanie, a preto platí, že postupom súdu (nedostatok dôvodov rozhodnutia) došlo k porušeniu procesných práv strany v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čo je odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP a dôvodom, pre ktorý odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

20. Vychádzajúc z uvedených všeobecných záverov dospel odvolací súd k názoru, že odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie náležitosti riadneho odôvodnenia v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP nespĺňa. Postupom okresného súdu došlo k odňatiu možnosti účastníkovi konať pred súdom (vzhľadom na nedostatok dôvodov a v dôsledku toho nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku), keď rozhodnutie súdu zároveň vychádza z nedostatočne zisteného skutočného stavu, ktoré nie je možné napraviť v odvolacom konaní, a nesprávneho právneho posúdenia. Z toho dôvodu odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň sa týmto rozhodnutím otvára účastníkom priestor, aby medzi nimi sporné otázky týkajúce sa vyživovacej povinnosti riešili prioritne vzájomnou dohodou.

21. Pozornosti odvolacieho súdu tiež neušlo, že súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 11. februára 2025 vyhlásil uznesenie, ktorým v predmetnej právnej veci ukončil dokazovanie. Následne uznesením vyhláseným na tomto pojednávaní odročil pojednávanie za účelom vyhlásenia rozsudku na deň 04.03.2025. Odvolací súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti súdu prvej inštancie ustanovenie § 41 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého sa rozsudok vyhlasuje na pojednávaní, na ktorom súd ukončil dokazovanie. V mimosporovom súdnom konaní tak nie je možný postup podľa ust. § 219 ods. 2 Civilného sporového poriadku, teda odročenie pojednávania za účelom vyhlásenia rozsudku.

22. V ďalšom konaní okresný súd doplní dokazovanie v rozsahu potrebnom na riadne vyhodnotenie v konaní relevantných otázok uvedených odvolacím súdom v ods. 14, 15 a 17 tohto rozhodnutia. Okresný súd ďalej zistí aktuálne pomery nielen navrhovateľky a jej otca, ale tiež matky navrhovateľky, ktorá má voči navrhovateľke takisto vyživovaciu povinnosť. Zistené skutočnosti vrátane vyživovacej povinnosti otca na mal. B. okresný súd následne vyhodnotí a porovná ich so skutočnosťami zistenými v čase posledného rozhodnutia o výživnom a vo veci opätovne rozhodne s náležitým odôvodnením svojho rozhodnutia. Pri novom rozhodnutí vo veci sa okresný súd bude zaoberať relevantnou argumentáciou účastníkov konania s tým, že dôsledne vyhodnotí celú argumentáciu navrhovateľky aj otca vrátane ich vyjadrení v odvolacom konaní. Odvolací súd zvyrazňuje, že rozsah - miera, časová a procesná náročnosť dokazovania, ktoré je s poukazom na vyššie uvedené závery odvolacieho súdu potrebné pre rozhodnutie vo veci vykonať, výrazne presahuje rámec a účel odvolacieho konania. Odvolací súd k svojmu rozhodnutiu, ktorým zrušil rozhodnutie okresného súdu, považuje za podstatné pre úplnosť uviesť, že uvedený postup odvolacieho súdu nie je v rozpore ani s rozhodnutím Ústavného súdu SR sp.zn. III. US 161/2023 zo dňa 12. októbra 2023.

23. Podľa § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

24. Podľa ust. § 396 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

25. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.